

Kumlan

Informationsblad för Kumla kommun

Årgång 36 Nr 3/2004

K3:s jubileumsfirande

sid 10-11

1200 besökare på Kvarntorpshögen

sid 4-5

Tack för att du återvinner förpackningar

sid 16-18

Normalläge

Normalt brukar sommarperioden vara lite lugnare då semestrar med sommar och sol förväntas dämpa aktiviteterna i samhället.

Text: Kommunalrådet Dan-Åke Moberg

KUMLA HAR EMELLERTID en rad händelser inträffat under sommarperioden som rubbat detta normaltillstånd. Den mest anmärkningsvärda och sorgliga händelsen inträffade under midsommarhelgen och slutade med en ung pojkes död. Sådant borde inte få inträffa i Kumla. En annan anmärkningsvärd eller onormal händelse var rymningen från kriminalvårdsanstalten i Kumla. Händelsen var upptakten till en serie likartade rymningar från våra mest välbevakade fångelser i landet. Rymningar som sedan gett upphov till en debatt om behovet av ett specialfängelse för de mest belastade kriminella i vårt samhälle men också en diskussion om polisens roll och närhet till kriminalvården.

I ANSLUTNING TILL DETTA har vi skrivit till justitieministern och uttalat att det kan vara lämpligt att anstalten i Kumla kan byggas om och byggas till så att det specialfängelse som eftersträvas skapas till rimliga kostnader i Kumla. Det närmare samarbete som efterlyses med polisen skulle kunna lösas genom att polisen övertar de lokaler som

brandförsvaret i dag nyttjar i omedelbar närhet till kriminalvårdsanstalten. Om denna möjlighet för polisen att erhålla nya lokaler i Kumla har vi i ett tidigare sammanhang framhållit för polistytrelsen i Örebro län. Vi får se hur det blir.

NORMALT SETT BRUKAR VI i Kumla framhålla att vi har kontroll på vår ekonomi. Intäkter och kostnader har balanserat och vi har kunnat tillskjuta medel till ny verksamhet i huvudsak efter förvaltningarnas behov. I samband med den konjunkturavmattning som inträdde under år 2001 och den ökade arbetslöshet det medförde, inte minst i Kumla till följd av Ericsson-koncernens kraftiga tillbakagång, slår nu igenom i minskade skatteintäkter och som en följd av det en krympande kommunal ekonomi. Ökade kostnader för de allt fler äldre liksom ökade kostnader i skola och förskola kompletterar bilden av ett kanske allt mer trängt ekonomiskt läge. Vi måste därför åläggas verksamheterna lite tuffare villkor eller med andra ord kräva att man vänder på slantarna både en och två gånger innan

I detta nummer:

2-3	Normalläge	13	Kumlahallen	20	Föreläsningar hösten 2004
4-5	1200 besökare på Kvarntorpshögen	14	Teater i Kumla	21	Första delen av
6	Höstnyheter från Vårdcentralen	15	"Föreningen Norden" och		Skogstorpsskolan invigd
7	Närståendestöd		vänortssamarbete	22-23	Psykiiskt funktionshinder
8	Bokbussen	16-18	Tack för att du återvinner	23	Barn- och ungdomskulturveckor
9	Barnteater i Kumla		förpackningar	24	Konstsidan
10-11	K3:s jubileumsfirande	19	Medborgarförslag		
12	Landshövdingen på besök	19	Energikällor		

KUMLAN, informationsblad för Kumla kommun.
Ansvarig utgivare: Kommunalrådet Dan-Åke Moberg
Redaktion: Karin Moberg, Thage Arvidsson
Fotograf: Göran Ekberg

Kumla kommun
Stadshuset, Kumla torg
692 80 KUMLA

019-58 80 00
www.kumla.se
kommun@kumla.se

man drar på sig en ny kostnad.

Måhända är det med den kommunala ekonomin som med vädret denna sommar. Det inleddes med regn och kyla och har allt efter att sommaren lidit förbytt sig i sol och värme. Det kan kanske bli ett normalläge igen.

DEN POSITIVA SIDAN innehåller, som normalt är - en ökad inflyttning. Främst är det barnfamiljer som väljer att bo och leva i Kumla. Det ger över tiden ökade skatteintäkter och möjlighet att utveckla Kumla ytterligare. Man kan säga att den ökade inflyttningen också är en frukt av vår målsättning att under perioden 2004 till 2010 bygga 300 nya lägenheter i centrala Kumla. Därutöver ska vi tillhandahålla tomter för

"Det kan kanske bli ett normalläge igen"

villabebyggelse i alla våra tätorter. När det gäller det enskilda villabygandet är trycket givetvis hårdast i norra delen av Kumla tätort. Normalt sett är det inte så vanligt att man kan erbjuda färdig service både kommersiell och offentlig i områden där man nyexploaterar för bostäder. I områdena runt Skogstorp i norra Kumla kan vi nu erbjuda det. Från och med augusti månad

har delar av Skogstorpsskolan tagits i bruk och erbjuder barn och ungdomar nya och ändamålsenliga lokaler. Den kommersiella servicen i form av livsmedelsbutik liksom möjlighet att fylla drivmedel till de bilburna arbetspendlarna finns där. Så med andra ord är Skogstorp ett utomordentligt område för unga familjer att bosätta sig i och finna en trygg och harmonisk tillvaro liksom det är bra att bo och leva i hela Kumla.

MÅLSÄTTNINGEN 300 NYA lägenheter har sin grund i en ambition att fortsätta att växa. I och med utgången av år 2010 ska vi i Kumla ha nått 20 000 invånare. Växtkraften och utvecklingsviljan skapar möjlighet till utveckling inom områden som gör det attraktivt att bo och leva i en kommun som Kumla, det vill säga växtkraften skapar utrymme för ett bredare kultur- och fritidsutbud. Under år 2001 färdigställde vi ett nytt bibliotek i Kumla som sannolikt kan räknas som ett av länets främsta och vår målsättning är att kunna utveckla områdena kring Kumlasjön till en levande och attraktiv stadspark för Kumlas invånare. Där ska man njuta och nyttja till vardag och till helg. Pricken över i:et inträffar när vi i anslutning till nuvarande Djupadalsbadets tempererade bassänger kan bygga en komplett badanläggning för året runt bruk. Kan det komma redan år 2010? Ja kanske om inget onormalt inträffar.

1200 besökare och the Queen of swingin´ rockin´ Country på Kvarntorpshögen

Text och bild: Mats Runering

ONSDAGEN DEN 11 AUGUSTI blev det så dags för årets sista konsert på Kvarntorps-högen. Arrangörgruppen konst på hög, bakom vilken Kumla kommun och Örsta Konstförening står, har som vanligt de sista dagarna före konserten följt väderprognoserna på SMHI:s hemsida och som vanligt pendlat mellan hopp och förtvivlan. Denna gången är det mest hopp men ändå tornar mörka moln upp sig vid horisonten under sen eftermiddagstid och visst kommer det lite regn. Men när en timme återstår till konsertens början så stabiliserar sig vädret och det blir rätt varmt, uppehållsväder och ibland tittar solen fram. Annars har det väl inte undgått någon att det under sommaren 2004 regnat, regnat och åter regnat.

Kvällens artist är "The queen of swingin´ rockin´ country", Eva Eastwood, som skapat sig ett namn på både nationell och internationell nivå. Eva har med sig bandet The Major Keys.

Besökarna strömmar till med stolar, filtar och kaffekorgar. Rabatterat inträde för de som kommer i veteranbilar från 50- och 60-talen. Mängder av veteranbilar, 120 stycken, mest amerikanare, glider uppför

högen och parkerar på åskådningsplatserna närmast publiken. En av veteranbilarna har så lite bensin i tanken att den bara kommer ett stycke uppför högen innan motorn lägger av. Det var då bara för föraren att rulla nedför vägen, vända bilen och sedan backa hela vägen upp. Övriga "vanliga" bilar parkerar på den normala parkeringsplatsen eller på den riktigt stora parkeringsytan nedanför högen. Härifrån går matarbussar upp på högen. Besöksrekordet för konserter slås – 1200 personer från hela länet, främst Kumla givetvis, samsas utan svårighet i "dalen" framför den scen som Arja Saijonmaa förra året kallade den blygsammaste hon sett. "Men", sade hon samtidigt, "kulissen är den praktfullaste jag haft".

Det blir en minnesvärd och varm kväll. Eva Eastwood, "The Hot Sizzling Sensation" som det står på affischen, spelar tillsammans med bandet The Major Keys den ena countrylåten efter den andra. Publiken trivs. Kaffe, glass, dricka och varm korv säljs. Många har med sig egen kaffekorg och dukar upp på filten. Fåglarna kvittrar. Det är en härlig kväll.

Ett viktigt stämningsskapande inslag är veteranbilarna från 1950- och 60-talet.

Främst amerikanare. När bensinpriset nu stadigt överskrider 10 kronor per liter känns dessa bilar otidsenliga. Men visst är dom vackra - i allafall annorlunda. Solen speglar sig i billacken. Kromen glänser. Lukt av brända lameller, bromsar och bensin. Besökarna tittar på bilarna och pratar med varandra. Eva Eastwood och The Major Keys avverkar den ena låten efter den andra. Vilken stämning!

När det blir dags för uppbrott står många i publiken med ett leende över ansiktet när veteranbilarna defilerar förbi. Mullrande 6- och 8-cylindriga motorer. Bilar i varierande skick från utställningsexemplar till bruksbilar. Många av bilarna är öppna. Så dyker den upp. Kontrasten. Artikelförfattarens önskebil i ungdomen, en svartglänsande, liten Fiat 124. Den hade fått plats i skuffen på en av de stora.

Lika intressant att titta på folket i veteranbilarna. En del av dem må ha varit raggare i ett tidigare liv men då måste det ha varit flera decennier sedan av åldern att döma.

"Ett viktigt stämningsskapande inslag är veteranbilarna från 1950- och 60-talet"

Och raggartjejerna är med fast de nog numera är både mödrar och mormödrar. Barn och ungdomar är

med - många av dem klädda i kläder som bara föräldrarna kan ha upplevt. Svarta myggjagare och västar. Stolthet, samhörighet och glädje lyser ur ögonen och de defilerar förbi publiken. Om något tiotal år ligger det säkert en rullator i en och annan baklucka - det förefaller vara otänkbart att något annat än död och allvarlig sjukdom ska kunna hindra dessa entusiaster från att varje sommar glida iväg i sina ständigt nyputsade bilar.

Visst måste det väl bland kvällens besökare finns några som satt i raggarbil på Kumla torg på 60-talet. De som kallades motorburen ungdom och som levde under det första decenniet då bilägandet började bli överkomligt för alla. Raggare som säkert ville verka mer stökiga och upproriska än de var. Uppvuxna i en tråkig svensk landsortsstad med ett torg, några korvkiosker och biografier, Folkets hus, några ordenshus och ett tiotal frikyrkor? En kreativ tråkighet där man alltid kunde dra en repa till Hallsberg eller Örebro, mumsa på en Specialbricka eller låta däcken skrika på Hagendalsvägen.

Konst på Hög vill rikta ett varmt tack till besökarna, veteranbilsägarna, artisterna, sponsorerna och, inte minst alla de ideellt arbetande, för en oförglömlig kväll på Kvarntorpshögen. ■

Höstnyheter från Vårdcentralen

Folkhälsoenheten på Örebro Läns Idrottsförbund och Primärvården har ett samarbetsprojekt där fysiska aktiviteter skall ingå som en del av behandlingen.

Text: Ruth Wistrand, Distriktsläkare

VÅRAS LANSERADES projektet och i höst utvidgas det och inkluderar också Kumla kommun. Målsättning är att inom två år skall primärvårdens alla vårdcentraler ordinera Fysisk aktivitet på Recept (FaR). När patienten varit hos distriktssköterskan, barnmorskan, sjukgymnasten eller läkaren kan ordinationen vara olika aktiviteter beroende på anledningen till besöket. Tillstånd som kan vara aktuella är: problem i rörelseorganen, höga blodfetter, när man mår psykiskt dåligt, övervikt, inaktivitet, högt blodtryck m fl.

SJUKVÅRDPERSONALEN FÖRESLÅR ”doseringen”. Det handlar om hur många gånger och under hur lång tid som träningen skall pågå. Intensiteten på träningen kan också variera. Receptet tar man med sig till Friskvårdscentralen, eller någon av kommunens andra anläggningar. Aktiviteter kommer också att erbjudas genom olika föreningar t ex idrottsföreningar, studieförbunden, hyresgästföreningar och olika pensionärsföreningar. Målsättningen är att alla patienter oavsett diagnos som är i behov av träning eller regelbunden aktivitet (där sjukgymnast inte är inblandad) skall kunna få ett FaR.

ALLA FÖRENINGAR SOM VILL vara med och erbjuda aktivitet skall först få utbildning av personer från Folkhälsoenheten. De följer också upp verksamheten och kollar

hur det går och rapporterar tillbaka till Vårdcentralen.

FAR(FYSISK AKTIVITET PÅ RECEPT) handlar om att få nya vanor med regelbundenhet t ex promenader var dag om så bara i fem minuter. Alla är rörande eniga om att vi rör oss för lite.

PROJEKTET RIKTAR SIG FRÄMST till vuxna. På skolorna finns det redan projekt som skall uppmuntra till ökad rörlighet. Olika aktiviteter gynnar olika sjukdomar som ett komplement till den medicinska behandlingen. Vi är idag mera stillasittande än tidigare generationer. Träning är i vissa sammanhang en stark bidragande orsak till förbättrad hälsa.

I PROJEKTET INGÅR ETT BRETT samarbete med kommunen och hälsoplaneraren. Alla FaR aktörer skall kunna erbjuda kompetenta instruktioner och vägleda deltagarna.

-Vid Vårdcentralens olika mottagningar är personalen åter efter semester och nu är vi igång igen efter sommaren. Under hösten blir vi dock färre läkare än under våren.

-Vi vill också påminna om att under eftermiddagen den andra torsdagen i varje månad är det endast Kungsvägmottagningen som är öppen för akuta patienter på grund av personalutbildning. ■

Närståendestöd i Kumla kommun hösten 2004

Kumla kommun, Kumla församling och Röda Korset i samarbete med Sensus studieförbund erbjuder verksamhet för dig som är närståendestödare. Vi vänder oss till dig som vårdar och stöttar en sjuk eller funktionshindrad närstående. Verksamheten består av föreläsningar, öppna träffar och samtalsgrupper.

Må bra tillsammans!

Varannan tisdag under hösten kan du prova på olika aktiviteter tillsammans med andra.

Tid: 13.30-15.30, om inget annat anges

Plats: Kumla församlingshem

Du kan delta vid en, flera eller alla träffar under hösten.

Tisdag 28/9 Vi rör oss till musik

Tisdag 12/10 Lust att äta bra - om vår kost

Tisdag 26/10 Våga leva livet

Tisdag 9/11 Vi rör oss till musik

Tisdag 23/11 Avslappningsövningar

Tisdag 7/12 Vi njuter av god mat
OBS! 11.00-15.30

Tisdag 21/9 kl. 18.00-21.00

Internationella Alzheimerdagen

Conventum, Örebro. Fri entré.

Samäkning från Solbackas parkering kl. 17.15. Anmälan för samäkning senast den 17/9.

Torsdag 7/10 kl. 9.00-16.30

Anhörigdagen

Elimkyrkan, Örebro. Fri entré.

Samäkning från Solbackas parkering kl. 8.15. Anmälan för samäkning senast den 4/10.

Onsdag 20/10 kl. 14.00-16.00

Föreläsning

Samarr: Väntjänsten

Lokal: Kumla bibliotek, Magasinet

- **Färdtjänst:** Vad gäller? Hur går det till?
- **Vad erbjuder kommunal sjukvård?** Medicinskt ansvarig sjuksköterska informerar.
- **Behöver du stöd för att klara vardagen?** Biståndshandläggare informerar om rättigheter utifrån socialtjänstlagen.
- **Vilka hjälpmedel kan man få?** Medicinskt ansvarig arbetsterapeut informerar.

Anmälningar sker till tfn. 019-58 83 70 (även tel. svar)

Väntjänsten inbjuder till musikcafé varje torsdag kl. 14.30-16.00 i Solbackas matsal. För mer information ring 019-56 05 20 mellan kl. 10.00-12.00

Kontaktpersoner

Kumla kommun, Närståendekonsulent

Marie Eneman, tfn 019-58 83 70

Telefontid tisd. 8.00-9.30, övrig tid tel. svar

Kumla kommun, demenssköterska

Irène Franzén, tfn 019-58 85 93

Kumla församling, diakon

Gunnel Åkerlund, tfn 019-58 93 11

Röda Korset

Siw Zetterberg, tfn 019-58 29 82

Sensus studieförbund, studiekonsulent

Annika Söderman, tfn 019-19 23 37

Passa på att låna en god bok från bokbussen. Den kommer till en plats nära dig.

Bokbussen turer 2004

Ekeby/Kvarntorp - torsdagar

Ekeby (Macken) 16.45-18.15

Skiffervägen 18.30-20.00

23 september, 7 och 21 oktober, 4 och 18 november, 2 och 16 december.

Hällabrottet - torsdagar

Vid affären 17.00-19.30

30 september, 14 och 28 oktober, 11 och 25 november, 9 december.

Sannahed - onsdagar

Tvärgatan, 18.00 – 19.30

22 september, 6 och 20 oktober, 3 och 17 november, 1 och 15 december.

Åbytorp - onsdagar

Stene skola 17.00 – 19.30

29 september, 13 och 27 oktober, 10 och 24 november, 8 och 22 december.

Landsbygdsturer

Brånsta måndag 11/10, 8/11, 6/12

Byrsta måndag 20/9, 18/10, 15/11, 13/12

Eneby måndag 27/9, 25/10, 22/11, 20/12

Nynäs måndag 4/10, 1/11, 29/11

Berga tisdag 21/9, 26/10, 30/11

Hjortsberga tisdag 5/10, 9/11, 14/12

Rala tisdag 19/10, 23/11

Vallersta tisdag 12/10, 16/11, 21/12

Öja tisdag 28/9, 2/11, 7/12

Björka torsdag 23/9, 21/10, 18/11, 16/12

Ekeby by torsdag 14/10, 11/11, 9/12

Frommesta torsdag 7/10, 4/11, 2/12

Brändåsen* torsdag 23/9, 21/10, 18/11, 16/12

Östra* torsdag 14/10, 11/11, 9/12

*förmiddagstur

Prästgårdsskogen - torsdagar

von Rosensteins väg 11.00 –12.00

14 oktober, 11 november, 9 december

Öppettider Biblioteket och utställningshallen

måndag-torsdag 10.00-20.00

fredag 10.00-18.00

lördag 11.00-14.00

söndag 16.00-18.00

Besök oss på www.kumla.se/bibliotek

Barnteater i Kumla

Under hösten 2004 kommer ett antal barnteatrar att visas i Kumla.
Välkommen!

Gittan och grävargarna

Teater Sagohuset

Av: Pija Lindenbaum

Från 4 år.

Tid: Söndagen den 26/9 kl. 15.00

Plats: Husaren, Folkets Hus i Kumla

Förköp från den 18 september på Kumla bibliotek.

Natti Natti Lilla Katti

Ett musikaliskt drömspel med dockor och skuggor baserad på Lennart Hellsings sånger. Dockteatern Sesam. Från 2 år.

Tid: Söndagen den 5/12 kl. 14.00 och 15.00

Plats: Husaren, Folkets Hus i Kumla

Förköp från den 27 november på Kumla bibliotek.

KissaKors

Teater Martin Mutter. Från 6 år.

Tid: Lördagen den 13/11 kl. 15.00

Plats: Malmens skola, gymnastiksalen

Förköp från den 5 november på Kumla bibliotek.

Efterlysning-Bernhard Nordh

Vi söker dig som har minnen eller berättelser från författaren Bernhard Nordhs tid i Kumla.

Tillsammans med Bernhard Nordh Sällskapet planerar Kultur- och fritidsförvaltningen till våren 2005 en dag kring författaren Bernhard Nordh och vill därför komma i kontakt med dig som känt eller minns honom från Kumlatiden.

Hör av dig till Kultur- och fritidsförvaltningen Mats Runering tfn. 019-58 81 97 eller 070-558 81 16 eller Gertrud Åstrand tfn. 019-58 81 96 eller 070-558 81 82.

K3:s jubileumsfirande

För hundra år sedan lämnade de heden med hästar, sablar, pukor och trumpeter
Text och bild: Mats Runerung

UNDER 1800-TALET VAR Sanna hed ett av Mellansveriges största militära övnings- och lägerområden med sina två livregementen. Regimentena var av stor betydelse för bygden ekonomiskt och idémässigt. 1904 flyttades ett av regimentena, Livregementets husarer, till Skövde. Detta hundraårsminne uppmärksammades med ett stort jubileum i Sannahed lördagen den 15 maj till vilket allmänheten var inbjuden. Arrangemanget genomfördes av det nutida regimentet, K3 i Karlsborg, och Kumla kommun. Här följer några intryck från jubileumsdagen.

BESÖKARNA SAMLAS VID minnesstenen, öster om motorstadion. Det är inte bara Kumlabor utan en stor mängd militärhistoriskt intresserade från andra kommuner. Bland annat kommer en buss med regimentets kamratförening. Hemvärnet har gjort en storartad satsning och visar under parollen "Hemvärnet – trygghet i framtiden" sjukvårdstält, motorcykelordonnanser m.m. Hemvärnet har också en kokgrupp i aktion och bjuder bland annat på soppa. Kvinnliga Bilkåren visar upp sig. Kumla hembygdsförening serverar kaffe och varm korv.

Uppvisning av Livgardets Dragontrumpetarkår.

JUBILEUMSDAGEN BLIR VÄLBESÖKT och mycket uppskattad. Bland många minnesvärda händelser under dagen förtjänar detta särskilda ögonblick framhållas: Ett femtontal dragontrumpetare står uppställda till fot vid fältkanten väster om minnesstenen. Från gamla Skvadrongatan längst västerut på fältet kommer ett tiotal dragontrumpetare ridande iklädda sina vackra ljusblå uniformer med mycket silverblänk. De spelar medan de rider mot åskådarna som står uppställda vid minnesstenen. Hästarna är välryktade. Pukhästen är nästan överjordiskt mäktig. Fältet lyser alldeles gult av maskrosor. De ljusa vackra blå uniformerna mot det intensiva solbelysta maskrosgula fältet! Det blir på något sätt Sveriges flagga. De ridande dragontrumpetarna, hela tiden spelande, kommer närmare och närmare över det gula fältet. När de är på cirka 100 meters avstånd faller de vid minnesstenen uppställda kamraterna in i samma musikstycke – musikstycket blir på en gång starkare och fylligare och upplevelsen höjs ytterligare några snäpp! I spetsen för Livgardets Dragontrumpetarkår rider K3:s chef överste Berndt Grundvik och dennes ställföreträdare med regimentets standar.

KOMMUNALRÅDET ANNIKA ERIKSSON hälsar välkommen och vänder sig därvid särskilt till Olle Bergling, som trots sina 92 år kunnat komma. Olle Bergling är den enda nu levande person som var med när minnesstenen över husarregementet invigdes 1920. Stenens motiv har tecknats av prins Eugen, målarprinsen, som hade tjänstgjort vid regimentet och som vid invigningen 1920 medverkade med tal.

ÖVERSTE GRUNDBIK HÅLLER tal och berör därvid regementets historia varefter han nedlägger regementets minneskrans vid minnesstenen. Kommunalsrådet Dan-Åke Moberg lägger ned kommunens minneskrans efter att ha talat om regementena på Sanna hed och deras betydelse för bygden.

En av de tre kvinnliga fallskärmshopparna landar på maskrosfältet.

DRAGONTRUMPETARKÅREN HAR en imponerande halvtimmes uppvisning med musik från hästar under rörelse. Därefter följer en halvtimmes uppvisning av Husartroppen, 9 hästar med ryttare från Kronprinsens Husarer i Skåne. Husartroppen genomför ett program som delvis är detsamma som genomfördes av husarregementet på Sanna hed under 1800-talet. Husartroppen rider exercis, anfaller och visar stridsexercis med bl a sabelfäktning.

EFTER DEN HISTORISKA DELEN av programmet följer uppvisning av K3:s nutida verksamhet. Det blir bland annat framryckning över öppen terräng med AK5:or (automatkarbiner) av kamouflagemålade soldater – kontrasten mot den nyss visade Husartroppen med hästar, sablar och glänsande uniformer är stor. Uppvisningen avslutas med fällning av tre kvinnliga fallskärmshoppare.

DAGEN NÄRMAR SIG SITT SLUT men fortfarande har besökarna möjlighet att gå omkring och titta på utrustning och prata med de medverkande, besöka hem-

värnet eller hembygdsföreningen eller att övervara regementets avtackning av ett trettio-tal avgående reservofficerare. Kommunalsrådet Annika Eriksson håller ett tacktal till regemente och övriga medverkande och dragontrumpetarkåren spelar ett avslutande musikstycke.

SÄKERT ÄR MÅNGA AV besökarna överens om att det varit en mycket högtidlig och intressant dag. Ett varmt tack bör riktas till planeringsgruppen med bland andra K3:s informationschef Jens Ramhøj, tillika dagens konferencier, och lokala företrädare från Kumla. Likaså ett varmt tack till kultur- och fritidsförvaltningen, hemvärnets Sannahedsbataljon, Kumla hembygdsförening, Kumla Motorsportklubb, Sannaheds IF, politikerna i Kumla kommun, regementet, markägarna och alla övriga som utförde ideella insatser.

ETT TACK ÄVEN TILL BESÖKARNA som intresserat stannade kvar och som kanske är inställda på att återkomma – i sitt tal informerade Dan-Åke Moberg om att nästa jubileumstillfälle kommer år 2012, då vi kan fira hundraårsminnet av det andra regementets, Livregementets grenadjärers, avfärd från Sanna hed till nyuppförda kaserner i Örebro.

Två av de nio medlemmarna av Husartroppen visar blanka vapen.

Landshövdingen på besök i en blomstrande kommun!

Med anledning av att tidigare landstingsrådet Sören Gunnarsson utsetts till landshövding i Örebro län fick Kumla, i likhet med övriga kommuner i länet, möjlighet att visa upp sin kommun.

SÖREN GUNNARSSON ANLÄNDE till Stadshuset för att informeras om Kumla idag och den kommunala ekonomin. Här berättades stolt om det nya huvudbiblioteket samt uppförandet av den nya Skogstorpsskolan som kommer att betjäna ca 600 barn och ungdomar. Här fanns också möjlighet att presentera några av de framtidsplaner som kommunen har – såsom flera nya bostadsområden, Kumla sjöpark, Kvarntorp rekreationsområde samt behovet av en ny bad- och simanläggning.

EFTER ETT INTRESSANT MÖTE i Stadshuset var det dags att besöka ett av kommunens många glädjeämnen, Kvarntorpshögens Konst på Hög. En rundvandring kring de vackra konstverken gav samtidigt landshövdingen en möjlighet att se Kvarntorpsområdet från en högre punkt.

VAD GÄLLER NÄRINGSLIVET så är Kumla en framgångsrik kommun som värnar om sina näringslivstagare. Här rymms en mångfald

av företag och branscher, allt ifrån stora internationella företag såsom Ericsson AB till lokala succéer som Carlbarks Motor.

LANDSHÖVDINGEN FICK UNDER eftermiddagen möjlighet att besöka Sydkraft-SAKAB som har ett nära samarbete med Kumla kommun. Sydkraft-SAKAB förbränner inte enbart miljöfarligt avfall utan är idag också ett fjärrvärmeproducerande företag som via ett fast kulvertsystem levererar värme till Örebro, Hallsberg och Kumla kommuner. Kommunerna i södra Närke har också nyligen inlett ett samarbete med Sydkraft-SAKAB där företaget omhändertar hushållssopor från respektive kommuner för förbränning och därmed produktion av fjärrvärme.

SYDKRAFT-SAKAB FICK HÄR möjlighet att visa sin anläggning och informera om sin verksamhet samt berätta om miljö och miljöaspekter i sin produktion av bland annat fjärrvärme till länets kommuner. ■

Kultur och fritid, Kumlahallen

Simhallen

Tfn: 019-58 86 73

Öppettider 27/8 2004 - 16/5 2005:

måndag och torsdag 09.00-20.30

tisdag, onsdag och fredag 07.00-20.30

lördag och söndag 09.00-15.30

Kassan stänger 30 minuter före baddidens slut.

Skolbad förekommer vardagar klockan 08.00-15.30. För besked om möjligheten att bada med icke simkunniga barn i lilla bassängen, ring 019-58 86 75.

Tisdagar, lördagar och söndagar är lilla bassängen uppvärmd till 35 grader och lämpar sig väl för barnbad. Av tradition används tisdagseftermiddagarna till spädbarnsbad.

Simundervisning för barn och vuxna ordnas regelbundet.

Vid lov och studiedagar är bassängerna disponibla i mycket större utsträckning under dagtid, då inga skolbad förekommer.

OBS! I Kumlahallen finns alltid utrymme för motionssim.

Vuxenkvällar, onsdagar kl. 18.00-20.30

Välkommen att bada i lugn och ro. Här kan du njuta i en avspänd miljö med soft music och undervattensbelysning. Åldersgräns 17 år.

Barn- och familjekvällar, fredagar kl. 17.30-20.30

På fredagar står badets bassänger och lokaler öppna för barnfamiljer. Alla lekredskap är tillgängliga, hopptorn och sviktar är öppna. Ta gärna med din egen simring, luftmadrass eller annan vattenleksaker. Packa picknick-korgen och gör en helkväll tillsammans. Givetvis är alla andra badgäster också välkomna.

Kroppsträning

Fysisk träning med hjälp av fasta maskiner för kroppens samtliga muskler, cyklar och steppar finns i "Träna med David" som är beläget i en del av simhallen.

Sporthallen

Vardagkvällar tränar idrottsföreningar enligt fastställt schema. Lördagar och söndagar spelas matcher i det nationella seriesystemet.

Kumlahallens övriga lokaler är i mån av lediga tider bokningsbara för kommunens invånare, boka tid på telefon 019-58 86 71, 019-58 86 75 eller 019-58 81 06.

Upplysningar om anläggningen erhålls i receptionen eller på telefon 019-58 68 75. För ytterligare information - begär en folder om öppettider och priser.

Teater i Kumla

MUMS

Magiskt Underbart Maskulint Sensuellt
Torsdag, 7 oktober kl. 19.00

Kumla Teater Folkan
Arr: Kumla Riksteaterförening

En scenshow med Rolf Lydahl, sjungande skådespelare och Bjarne Löwdin, skådespelande musiker.

MUMS är en svettdrypande, glädjefylld hyllning till livet. En helkväll som går i glädjens tecken, en kväll med sång, dans, musik och show.

Föreställningens längd är 1 timme och 15 minuter (utan paus)
Biljettpris 150:- (70:- för ungdom)

THE BJÖRN AFZELIUS STORY

Fredag, 26 november kl. 19.00

Husaren Folkets Hus i Kumla
Arr: Kumla Riksteaterförening

Lennart Wantzin och gruppen Ikaros presenterar en helkväll med Björn Afzelius musik och lyrik.

En musikalisk resa från tiden med Hoola Bandoola Band till Björns sista skiva, Elsinor. Med berättelser om hur låtarna kommit till ges djup och bredd åt programmet.

Arrangemanget genomförs av en projektgrupp från gymnasieskolan, som i samarbete med teaterföreningen planerar och marknadsför föreställningen i form av en café/pubkväll.

OBS! Datum för biljettsläpp meddelas i annonser och på affischer i början av november.

Julmarknad

Första advent 28 november kl. 13-18
Råbergaplatsen, Kumla bibliotek.

Du som håller på med genuint kvalitets-hantverk eller slöjd av något slag och som vill finnas med för att sälja dina produkter. Kontakta Kultur- och fritidsförvaltningen senast den 31 oktober.

Bordshyra är
150:-/bord inkl.
elkontakt

Kontaktinformation

Gertrud Åstrand, tfn 019-58 81 96 eller
070-558 81 82.

Mats Runeing, tfn 019-58 81 97 eller
070-558 81 16.

Arrangörer: Kultur- och fritidsförvaltningen, Kumla Hembygdsförening, Folkets Hus, Affärer och kyrkor runt Råbergaplatsen, Kvarngården och Kumla Promotion.

"Föreningen Norden" och vänortssamarbete

"Genom ökad kunskap och vänskap utvecklar vi Nordens unika möjligheter till samarbete. Ett samarbete som ska underlätta och berika vardagslivet för alla i Norden. Ett samarbete som ska stimulera folkligt utbyte för att trygga ett mångkulturellt och fredligt Europa." Så lyder Föreningen Nordens verksamhetsidé.

Text: Torbjörn Ahlin, Ordförande Föreningen Norden Kumla

I Kumla bildades år 1967 en avdelning av Föreningen Norden. Den tog initiativ till att Kumla kommun kom med i en nordisk vänortskedja, som förutom vår egen kommun omfattar norska Aurskog-Höland, danska Frederikssund och finska Sibbo.

Våra vänorter ligger inom pendlingsavstånd från respektive lands huvudstad. Frederikssund liknar Kumla med ett centrum som är en tydlig stadsbildning omgiven av jordbruksbygd. Aurskog-Höland och Sibbo utgörs av glesbygd med små tätorter. Alla fyra kommunerna ser tillväxtmöjligheter, alla ligger nära tillväxtcentra.

Stråvan är att vänortsutbytet ska ske på bred front för att förverkliga verksamhets-

dén. Därför är det glädjande att utbyte sker på flera plan. Bl a har de olika kommunala förvaltningarna eget vänortsutbyte. I höst besöks vår barn- och utbildningschef av sina vänortskollegor. Föreningen Norden har sitt utbyte åren mellan de officiella kommunträffarna. Nästa år träffas Nordenföreningarna i Aurskog-Höland. Det har också startat utbyte mellan Svenska kyrkan i Kumla och dess "syskon" i vänorterna. Nyss besöktes Sibbo av en grupp kyrkfolk från Kumla. Olika föreningar, t ex bridgklubbar, gör egna vänortsbesök. Lagg därtill att personliga vänskapsband skapats mellan invånare i de fyra kommunerna.

Vänortsarbetet har med åren fått en imponerande bredd. ■

Vänortsträff i Kumla

Vartannat år träffas företrädare för de fyra vänorternas kommunledningar. Värdskapet cirkulerar mellan de fyra kommunerna. Under pingsthelgen i år stod Kumla värd för ett sådant officiellt vänortutbyte. Dagarna ägnades åt att diskutera frågor kring fysisk planering och att göra studiebesök i vår kommun (Skogstorpsskolan, Smedstorp, biblioteket, konsthallen, Konst På Hög mm). Gästerna fick sig också till livs en konsert av kören Cum Vox i Äppellunden vid

Lugnet utanför Hällabrottet. Intrycken i Kumla kompletterades med en utflykt till Hällefors för att studera hur en avfolkningskommun arbetar med utvecklingsfrågor.

T A C K för att du återvinner förpackningar

Varje gång du lämnar en förpackning till återvinning händer något stort. Den gamla kapsylen förvandlas till en mutter. Det tillknycklade tvättmedelspaketet blir en snygg skokartong. På så sätt hjälper du till att spara in stora mängder energi. Du ser också till att naturens råvaror inte faller ur kretsloppet. Tack vare dig gör miljön en stor vinst. Och därmed vinner även du något. Varje gång du återvinner.

Förpackningar i ett kretslopp

Alla förpackningar som samlas in återvinns till nya förpackningar eller nya produkter. Hård plast kan bli allt från sopsäckar och bullerplank till diskborstar och blomkrukor. Förpackningar av mjuk plast går däremot till energiutvinning. Glas, wellpapp och pappersförpackningar blir framför allt nya förpackningar. Metallförpackningar kan bli järnvägsräls, bilkarosser, armeringsjärn och mycket annat!

Producentansvar

Regeringen har bestämt att varje företag som tillverkar, importerar, fyller eller säljer förpackningar eller förpackade varor, ansvarar för att det finns ett insamlings-system dit slutkunderna kan lämna för-

packningarna för återvinning. Det kallas producentansvar. Förpackningar är en av de första varugrupperna som fått ett producentansvar. De utgör en stor volym av hushållssoporna och är relativt enkla att åtgärda. Förpackningsproducenterna har bildat fem materialbolag och de samarbetar under namnet Förpackningsinsamlingen. All verksamhet bedrivs utan vinstsyfte.

Återvinningsstationer

Producenterna har organiserat sk återvinningsstationer på mer än 7 000 platser i landet. Dit går du för att lämna förpackningar av plast, papper, metall och glas. Där finns också ofta behållare för tidningar, batterier och kläder.

Mer information

www.forpackningsinsamlingen.se. Tel 0200-88 03 11.

På vår webbplats hittar du en sökmotor där du kan se var din närmaste återvinningsstation är belägen. Där finns också en sorteringslista och mycket annan fakta. Du är dessutom välkommen att ringa till vår kundtjänsttelefon för att få personlig service och svar på dina frågor. Telefonen är öppen vardagar under kontorstid.

Allt avfall som INTE har ett producentansvar ansvarar kommunen för. Ring dem så får du veta mer om hur det avfallet ska sorteras.

Så här sorterar du dina förpackningar:

Alla förpackningar ska vara tömda och rengjorda. Förpackningar med olika material ska separeras. Om det inte går att skilja de olika materialerna åt, sortera förpackningarna efter det viktmassigt dominerande materialet.

PLASTFÖRPACKNINGAR

Hårda plastförpackningar

Exempel: flaskor, burkar, dunkar och små hinkar.

Gör så här: Ta av korkar och lock, sortera efter materialslag och lägg dem lösa i behållarna. Lägg alla plastförpackningar lösa i behållarna, inte i hopknutna påsar. Medhavda plastbärkassar får läggas bland hårda förpackningar på återvinningsstationen om behållare för mjuk plast saknas.

Obs! Stora förpackningar som inte går ner i behållaren på återvinningsstationen lämnas t ex till kommunens återvinningscentral. Plastartiklar (t ex möbler och leksaker), som inte är förpackningar lämnas som grov- eller hushållsavfall. Plastflaskor med pant lämnas i butiker.

Mjuka plastförpackningar

Exempel: bärkassar, plastpåsar, refillpaket, plastfolie och -film.

I vår kommun bränner vi hushållsavfallet och får fjärrvärme. Därför finns det ingen behållare för mjuka plastförpackningar på återvinningsstationen. De mjuka plastförpackningarna ska läggas bland hushållsavfallet.

PAPPERSFÖRPACKNINGAR

Exempel: hundmatsäckar, sockerpåsar, pastapaket, presentpapper, mjölk- och juicepaket, skokartonger, toarullar och wellpapplådor.

Gör så här: Platta till och vik ihop. Lägg mindre förpackningar i större.

Obs! Kuvert läggs i hushållsavfallet (eller den brännbara fraktionen om sådan finns).

Tidningar, reklamblad och liknande läggs i behållaren för tidningar.

METALLFÖRPACKNINGAR

Exempel: konservburkar, sprayburkar, tuber, kapsyler och lock, dryckesburkar utan pant, penseltorra färgburkar och aluminiumfolie- och formar.

Gör så här: Böj in vassa lock på konservburken. Låt hatten på kaviartuben sitta kvar.

Obs! Burkar med färg- och limrester lämnas som farligt avfall. Stora förpackningar som inte går ner i behållaren på återvinningsstationen lämnas till t ex kommunens återvinningscentral. Metallsrot, VVS-detaljer, stekpannor och andra produkter som inte är förpackningar lämnas som grovsopor eller hushållsavfall.

För information om elektronikavfall se www.el-retur.se eller kontakta din kommun.

Dryckesburkar av aluminium lämnas mot pant i butik.

GLASFÖRPACKNINGAR

Exempel: flaskor och burkar av färgat och ofärgat glas.

Gör så här: Skölj ur kladdigt innehåll. Ta av kapsyler, lock och korkar och sortera dem till återvinning efter materialslag.

Obs! 33 och 50 cl returflaskor lämnas mot pant i butiker. Porslin, keramik och annat glas som inte är förpackningsglas får inte lämnas i glasinsamlingen, de lämnas som hushållsavfall eller som grovsopor.

Glödlampor och lysrör får inte lämnas i glasinsamlingen de ingår i producentansvaret för elektronikavfall och lämnas vanligen på någon av kommunens bemanade återvinningscentraler, för mer information se www.el-retur.se eller kontakta din kommun.

(Samtliga bilder kommer från Förpackningsinsamlingen.)

FÖRPACKNINGSSAMLINGEN

På uppdrag av Plastkretsen, Returwell, Kartongåtervinning och Metallkretsen i samarbete med Svensk Glasåtervinning

Återvinningsstationer i Kumla kommun

Enbart för återvinning av glas, kartong, hårdplast, metall, tidningar samt småbatterier.

OBS! EJ GROVSOPOR

Kumla Gamla vägen (Vägtorget)
V. Drottninggatan (Shell bensinstation)
Kvarnparken
Odengatan (P-plats söder om Ica Kvantum)
S:t Torgils väg (Motorcentrum)
Klockarbacken
Korstagatan

Hällabrottet Örstavägen, Parkeringen
Romarbacken, vid skolan
Sannahed Hedgatan
Åbytorp Fjugestavägen
Ekeby Ekebygatan
Kvarntorp Gejrots väg

Medborgarförslag

DEN SOM ÄR FOLKBOKFÖRD i Kumla kommun kan lämna medborgarförslag till kommunfullmäktige om den kommunala verksamheten.

MEDBORGARFÖRSLAGET SKALL VARA skriftligt och undertecknat av en eller flera personer. Namnförtydligande, adress och telefonnummer skall anges. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.

FÖRSLAGET SKICKAS TILL Kumla kommun, Kommunledningskontoret, 692 80 Kumla, eller lämnas till kommunkansliet. Förslaget kan också lämnas direkt vid fullmäktiges sammanträde.

ETT MEDBORGARFÖRSLAG BÖR beredas så att beslut kan fattas senast inom ett år från det att förslaget lämnades. Den som har ställt förslaget kommer att få meddelande om när fullmäktige kommer att fatta beslut i ärendet.

Höjning av avgiften i kompletteringstrafiken

FÖRSLAG FINNS ATT HÖJA resenärens avgift i kompletteringstrafiken till 17:- för enkel resa. Höjningen avses att gälla från och med den 1 oktober 2004.

Beslutet om höjning hinner inte fattas före tryckningen av detta nummer av Kumlan. Information om beslutet ges därför genom en annons i lokalpressen den 22 september.

Energikvällar för allmänheten

ENERGIRÅDGIVNINGEN I KUMLA erbjuder kostnadsfria energikvällar för allmänheten:

Måndag 27/9 kl. 19-21

Plats: Götabro kursgård, kapellet

Tema spannmålseldning. Bengt-Erik Löfgren föreläser

Måndag 25/10 kl. 19-21

Plats: Götabro kursgård, kapellet

Tema värmepumpar. Martin Nylander från SVEP föreläser.

Möjlighet till frågor ges vid båda tillfällena. Tag chansen att höra några av Sveriges främsta experter på sitt område.

Föreläsningar hösten 2004

Kumla bibliotek, tisdagar kl. 19.00

Tisdag 19 oktober kl. 19.00
OSET OCH RYNNINGEVIKEN
Från sotpipp till naturreservat.
Mats Rosenberg
Arr. Kumla föreläsningförening

Tisdag 26 oktober kl. 19.00
GIDEON WIKSTRÖM
- en spännande levnadshistoria.
Tord Wikström, Kumla, berättar om sin farbror.
Arr. Kumla föreläsningförening

Tisdag 2 november kl. 19.00
"DEN BESVÄRLIGA SVÄRMODERN"
- myt eller verklighet.
Käseri av Kalle Bäck
Arr. Kumla Släktforsarklubb

Tisdag 9 november kl. 19.00
VAD LEKTE MAN MED FÖRR
Gunilla Gustavsson
Arr. NBV Örebro län

Tisdag 16 november kl. 19.00
MÄNNISKOR OCH MILJÖER I NORA
BERGSLAG - FÖRR OCH NU
Åke Mossberg kåserar
Arr. Kumla föreläsningförening

Tisdag 23 november kl. 19.00
JAPAN - den uppåtgående solens land
Arne Hurtig
Arr. Kumla föreläsningförening

Tisdag 30 november kl. 19.00
EN BAGARE I KUMLA
Joel Rimmerfors berättar och visar verktyg
och tillverkning av marsipanros m.m.
Arr. Kumla föreläsningförening

Tisdag 7 december kl. 19.00
ANTON ENGLUNDS LIV OCH VERK
- bildhuggare, modellör och konstnär.
Ingrid Blomkvist berättar och visar gamla
fotografier från Yxhultsbygden.
Arr. Kumla Släktforsarklubb

Kumla utställningshall

26 september - 24 oktober
GITTAN OCH SICKEN SVEN
Originalbilder till barnböcker av Pija Lindenbaum och Gunna Grähs.
Vernissage söndag 26 sep. kl. 16-18

30 oktober - 21 november
KONSTHANTVERK
Konsthantverkarna i Örebro.
Vernissage lördag 30 okt kl. 11-14

4 december - 9 januari 2005
IVAN TOLT
Blandteknik
Vernissage lördag 4 dec kl. 11-14

Kumla utställningshall har öppet:
Måndag-torsdag 10-20
Fredag 10-18
Lördag 11-14
Söndag 16-18.

Första delen av Skogstorpsskolan invigd

En solig morgon den 16 augusti slogs portarna upp till Kumla kommuns nya skolbyggnad, Skogstorpsskolan.

Text: Anders Andersson, Utredningssekreterare

DETTA VAR DOCK EN SANNING med modifiering eftersom förskolan inlett sin verksamhet redan den 9 augusti. Den förstnämnda morgonen strömmade en stor skara barn och ungdomar till Skogstorpsskolan och en viss förvirring uppstod då flera av de som skall gå på Skogstorpsskolan inte omedelbart lyckades hitta ingången. Väl inkomna möttes församlingen av en strålände områdeschef för Norra skolområdet, tillika rektor för Skogstorpsskolan, Marie Holm som hälsade ungdomarna och personalen välkomna till den nya skolan

Byggnationen fortsätter nu under året med etapp två av Skogstorpsskolan.

med tänkvärda ord. Nervösa barnskrätt av förväntan hördes bland de församlade och i vimlet syntes en stort leende barn- och utbildningschef Annika Hallberg. Ett mera dämpat, men ändock, smil fanns i barn- och utbildningsförvaltningens ekonom Mikael Calmestigs ansikte. Männe var det de framtida driftkostnaderna som drog ner mungiporna. Den första skoldagen avslutades med att alla barn bjöds på äpple och glass, något som rönte stor uppskattning.

FÖRSPELET TILL INVIGNINGEN var inte utan dramatik. De två veckorna innan öppnandet pågick ett febrilt arbete med färdigställande av byggnaden, montering av möblemang, lärarnas iordningställande av arbetsplatserna efter eget önskemål och städning. Inte förrän i de sista skälvande timmarna innan invigningen kunde samtliga involverade dra en lättadens suck genom att konstatera färdigställandet av den del av skolan som skall nyttjas under hösten.

BYGGNATIONEN FORTSÄTTER NU under året med etapp två av Skogstorpsskolan, vilken beräknas vara klar till årsskiftet till alla delar förutom idrottshallen. Den senare skall vara färdig nästa sommar. Numera finns en skiljevägg mellan den del av skolan där verksamhet pågår och den del där entreprenörerna fortsätter med byggnationen.

DEN NU GENOMFÖRDA invigningen skall ses som en generalrepetition inför nästa sommar då de stora pukorna och trumpeterna skall plockas fram för en storstilad och pampig invigning av denna Kumla kommuns senaste visdomens borg. ■

Psykiskt funktionshinder - vem gör vad och vart vänder man sig?

Vem gör vad? Kommunen och Landstinget får ofta frågan om vem som gör vad när det gäller de psykiskt sjukas och funktionshindrades vård och omsorg.

Text: Björn Byström.

OMRÅDET ÄR KOMPLICERAT, men ett försök ska göras att skilja ansvaret åt. En av svårigheterna är att kommunerna och landstinget styrs av ett flertal lagar.

ÅR 1995 GENOMFÖRDES en psykiatireform vars syfte bl a var att myndigheter som samverkar bättre skulle uppmärksamma och ta tillvara den psykiskt funktionshindrade personens egna resurser. I reformen framfördes att det är viktigt att det tydligt framgår vilken myndighet den enskilde ska vända sig till för att få sina behov av vård och stöd uppmärksammade.

LANDSTINGET ANSVARAR FÖR att erbjuda en god hälso- och sjukvård hos hela befolkningen. Detta innebär bl a att ansvara för att medicinskt förebygga, utreda och behandla psykiska sjukdomar. Kommunerna har dock ett hälso- och sjukvårdsansvar för dem som bor i s k särskilda boendeformer (grupp/vård/stödboenden). Detta omfattar dock inte insatser som görs av läkare. Alla läkarinsatser ansvarar landstinget för.

KOMMUNEN ANSVARAR FÖR att planera, initiera och samordna de sociala insatserna för personer med stora och varaktiga psykiska funktionshinder. Kommunen ska verka för att människor som möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och kunna

leva som andra. Kommunen ska även medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans/hennes behov. Personer som har ett psykiskt funktionshinder måste själv (eller ställföreträdare) ha uttryckt ett behov av att vilja ha boendestöd och/eller sysselsättning. Dessa insatser kan inte påtvingas någon.

DETTA KAN KUMLA KOMMUN erbjuda. Socialpsykiatrin i Kumla kommun består av två boendestödsteam och en daglig verksamhet.

GNISTAN ÄR EN DAGLIG verksamhet som vänder sig till personer med psykiska funktionshinder. Verksamheten bygger på frivillighet och medbestämmande. Gnistan erbjuder olika sysselsättningar i form av bl a förpackningsarbetet, målning, kamrat-cirklar om t ex hälsa, natur & kultur, matlagning, gitarrspel, datakurs mm. En affär finns vid Kumla Skofabrik där saker som är tillverkade på Gnistan säljs.

Gnistan har öppet:
Måndag-tisdag, torsdag-fredag
9.00-16.00
Onsdag
9.00-12.00

STAREN OCH WILLENGÅRDEN är båda stödboenden för personer med psykiska funktions-

hinder. Personal finns att tillgå som kan hjälpa brukarna att klara de vardagliga sysslorna. Alla brukare har egna lägenheter med egna hyreskontrakt, vilket innebär att personalen arbetar utifrån vad den enskilde brukaren behöver ha stöd med. På både Staren och Willéngården bedrivs caféverksamhet där social samvaro erbjuds alla personer med psykiska funktionshinder.

Staren har öppet:

Måndag, onsdag, fredag-söndag
19.00-21.00

Willéngården, Café Oasen, har öppet:

Tisdag, torsdag

18.00-21.00

Lördag-söndag

15.00-17.00

BÅDA CAFÉERNA har öppet alla helgdagar mellan 14.00 - 16.00.

HAR DU FRÅGOR OM DEN kommunala psykiatrin, stödboenden eller daglig verksamhet så är du välkommen att kontakta enhetschef Björn Byström på telefon 019-58 83 60 eller bjorn.bystrom@kumla.se ■

Barn- och ungdomskulturveckor!

Vecka 45-46 ordnas barn- och ungdomskulturveckor i Kumla för barn och ungdomar 6-16 år.

Alla barn och ungdomar kommer att erbjudas film, musik, teater eller dans på skoltid.

På eftermiddagar och kvällar ges möjlighet att prova på bland annat:

Breakdance	Cheerleading
Att vara discjockey	Teater
Drama	Dans
LAVJ spel	Keramik
Att göra film	Scouting
Skateboard	Hip Hop
Prova på rockmusik	Graffiti

Detaljerat program delas ut genom skolan under vecka 44.

Frågor runt Barn- och ungdomskulturveckorna, kontakta Gertrud Åstrand, Kultur- och fritidsförvaltningen på tfn 019-58 81 96 eller 070-558 81 82.

För alla föräldrar, lärare, politiker och andra intresserade.

Varför engagerar sig inte dagens ungdomar i större utsträckning i redan etablerade föreningar och politiska organisationer.

Ungdomars engagemang i en globaliserad värld

Tid: Onsdagen den 3 november kl. 15.00 eller 18.00

Plats: Kumla bibliotek
Stellan Vinthagen, forskare Göteborgs Universitet

Arrangörer: Kultur- och fritidsförvaltningen, Barn- och utbildningsförvaltningen, Folkets Hus, Svenska kyrkan och Kumla Riksteaterförening. Sponsras av: Regionutveckling Örebro läns landsting, Lion i Kumla, Örebro läns bildningsförbund, Folkpartiet i Kumla, Kumla Promotion.

Konstsidan

Text: Mats Runering

Konstnär: Lena Cronqvist
Objekt: Skulptur
Titel: "Flicka"
Teknik: Gjuten brons
Placering: Kvarntorpshögen
Ägare: Kumla kommun
År: 2004

LENA CRONQVIST ÄR EN av de mest uppmärksammade nutida svenska konstnärerna. Ofta utspelar sig motivet i hennes målningar och skulpturer i barndomens familjekrets – en lek där du måste våga fullt ut, även de farliga lekarna, de som har med död och barndomens smärtsamma upplevelser att göra. Döden är ett ofta återkommande tema. Men döden är också en förutsättning för Livet. Lena Cronqvists konstnärskap kan skildra konflikter och spänningar, frusna relationer och bittra eller grymma skeenden. Ibland kryper flickorna ur ramarna och blir skulpturer som lipar och gör sina fulaste grimaser.

UR BOKEN LENA CRONQVIST, Västerås 1991:
"1969 födde jag en son och blev efter en vecka hemma psykotisk, hög och magisk. Klarade inte av modersrollen, modersmyten, och kastades mellan ångest och gudalikheter. Trodde mig kunna allt; skapa, läka, hela. Trodde jag kunde få alla frön att gro och växa. Kunde se in i tiden, se språken födas. En 'laktationspsykos' som resulterade i 3½ månaders förvaring på mentalsjukhus. Att vara 'psykotisk' var ett sätt att uppleva det undermedvetna, att drömma vaken, att få kontakt med förlorade känslor, att både känna sig hel

och att skräckslagen inte hitta hem från universum..."

LENA CRONQVIST ANVÄNDER OFTA sig själv i sina målningar för att beröra oss och göra oss delaktiga. Det självupplevda är sant och autentiskt. Det kan vara en vaknatt vid faderns dödsbädd där flickan ser mot betraktaren som därmed blir inbjuden och delaktig. Det kan vara sin åldrande mor som hon själv har i famnen som en liten lealös docka. Det kan vara moderns dödsbädd, hennes smärta och hennes dvala.

UNDER SOMMAREN VISTAS Lena Cronqvist gärna på Koster som betytt mycket för henne som målare. Hon har också gjort många resor till Sydeuropa, Latinamerika, Indien, Nordafrika och Australien och målat landskap. I sitt konstnärskap kan hon visa släktskap med Paul Gauguin, Edvard Munch, Vera Nilsson och Frieda Kahlo. Lena Cronqvist har illustrerat ett antal böcker av maken, den år 2000 bortgångne författaren Göran Tunström, och gjort en svit litografier till Strindbergs "Ett drömspel". ■

Lena Cronqvists "flickor" har många olika uttryck - den skulptur som satt sig på Kvarntorpshögen är självmedveten och kaxig.

Lena Cronqvist är målare, grafiker, tecknare och skulptör. Hon är född i Karlstad 1938 och numera bosatt i Stockholm och på Koster. Studier vid Konstfack 1958-59 och akademien 1959-64.